

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМ. В. ПОРИКА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

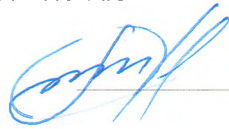
галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність	201 Агрономія
кваліфікація	фаховий молодший бакалавр з агрономії
відділення	Агрономія та землевпорядкування

Програма навчальної дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю Н1 Агронімія кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з агрономії». – Бобринець: ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ», 2025. – 17 с.

Укладач: Голик Р. А., викладач суспільствознавчих дисциплін та Захисту України спеціаліст першої кваліфікаційної категорії.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін Протокол № 1 від 30.08.2025

Голова циклової комісії

Тетяна БРОШЕВАН

Узгоджено на засіданні циклової комісії спеціальності Н1 Агронімія Протокол № 2 від 10.09.2025

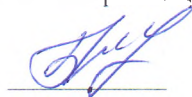
Голова циклової комісії

Вікторія МУЗИКА

Схвалено методичною радою ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ» Протокол № 2 від 12.09.2025

Голова методичної ради

Тетяна БОНДАРЕВСЬКА

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ,	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	9
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
7.1. ЛЕКЦІЇ	11
7.2. САМОСТІЙНА РОБОТА	12
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	14
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	16
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2024–2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Історія та культура України» (ОК1) для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних (лекції) – 60 годин, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 90 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	Обов’язкова
	Спеціальність 201 Агрономія	
Модулів – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Фаховий молодший бакалавр з агрономії	Рік підготовки
Змістових модулів – 4		2-й
		Семестр
		1-й та 2-й
Загальна кількість годин 150		Лекції
		60 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 4		Самостійна робота
	90 год	
	Вид контролю: залік	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формувати у здобувачів освіти систему знань про загальнолюдські цінності й національні пріоритети, закономірності культурного процесу, українську історію та культуру, як специфічний та унікальний феномен людства; розглядати історію та культуру в розвитку, єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій, розкрити сутність і особливості української історії та культури як складової європейського культурного простору, визначити внесок національних досягнень у світову загальнолюдську скарбницю; розширити уявлення здобувачів про основні світоглядні системи українського фольклору, про класифікацію жанрів української народної творчості.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Історія та культура України» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Всесвітня історія» та «Історія України», «Громадянська освіта», що вивчались в загальноосвітній школі.

4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сформовані компетентності

ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово

Очікувані результати навчання

Символ результатів навчання за спеціальністю 201 Агрономія відповідно до освітньо- професійної програми	Результати навчання з дисципліни
PH1	Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. Українські землі в давнину та в період середньовіччя

Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми дисципліни “ Історія та культура України ”.

Тема 1.1. Історія України та української культури як наука. Українські землі в давнину.

Предмет, завдання, методи та джерела вивчення історії України та української культури. Кімерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Етногенез слов'ян. Передумови утворення східнослов'янської держави та теорії її походження.

Тема 1.2. Київська Русь. Литовсько-польська доба в українській історії (XIV - XVI ст.)

Передумови виникнення державності у східних слов'ян. Норманська та антинорманська теорії походження державності Київської Русі. Політичний устрій та соціальна організація Київської Русі. Соціально-економічний розвиток Київської Русі. Основні напрями зовнішньої політики Київської Русі. Прийняття християнства: причини, методи та наслідки. Експансія Великого князівства Литовського та Польського королівства на українські землі. Кревська унія 1385 р. Укладення Люблінської унії. Утворення Речі Посполитої. Політичне та соціально-економічне становище українських земель у складі Речі Посполитої (II половина XVI ст. – I половина XVII ст.).

Тема 1.3. Рання історія українського козацтва.

Зародження українського козацтва, його суспільно-політична та військова організація. Селянсько-козацькі повстання в Україні кінця XVI ст. – I третини XVII ст. Чинники, сутність і прояви національно-культурного піднесення в Україні наприкінці XVI – у перших десятиліттях XVII ст.

Модуль II. Україна XVII –XXI ст.

Змістовий модуль 2. Українське державотворення періоду нової історії.

Тема 2.1. Україна в складі Російської та Австрійської імперій (XIX ст.)

Політика гетьмана І. Мазепи. Північна війна та її вплив на Україну. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст. Три поділи Речі Посполитої та їх наслідки для українських земель. Політика гетьмана К. Розумовського. Функції Першої та Другої Малоросійських колегій. Причини ліквідації Запорізької Січі. Тотальне руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії.

Тема 2.2. Україна на початку ХХ ст. Українська національна демократична революція 1917- 1920 рр.

Причини, основні завдання та особливості Лютневої (1917 р.) революції в Росії. Розстановка політичних сил в Україні. Центральна Рада: склад, програма та основні етапи діяльності. Причини громадянської війни в Україні, головні політичні сили та їхні військові можливості. Боротьба за владу в Україні у 1918 р. Діяльність П. Скоропадського. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики Директорії. Проголошення ЗУНР та її злука з УНР. Підсумки та наслідки громадянської війни в Україні.

Тема 2.3. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920-1939 рр.). Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)

Договори між СРСР та фашистською Німеччиною 1939 р. та возз'єднання західноукраїнських земель з УРСР. Напад Німеччини на СРСР та загарбання України. Окупаційний режим та Рух Опору в Україні в роки Великої Вітчизняної війни. Визволення України від фашистських окупантів. Наслідки для України другої світової війни.

Тема 2.4. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 1940-х – 1980-х рр.).

Форми та значення повстанського руху проти сталінського режиму в Західній Україні впродовж 40-х – початку 50-х рр. Українське шістдесятництво та дисидентство. Політичне, економічне, соціальне та культурне життя українців впродовж правління М. Хрущова та Л. Брежнєва. Політичні, економічні та соціальні проблеми внутрішнього розвитку Української держави останнього десятиліття. Зміст протиріч між Україною та Російською Федерацією, що привели наші відносини до відкритого конфлікту.

Модуль III. Методологічні засади розуміння національної культури

Змістовий модуль 3. Культурологічний підхід до аналізу української стародавньої культури

Тема 3.1. Поняття, сутність і функції культури. Культура і суспільство.

Вивчення сутності та функціонування такого феномена, як культура. Сутність і національні особливості української культури. Закономірності культурно-історичного процесу. Предмет культурології, вивчення історії і сутності культури, закономірностей її розвитку в різноманітних виявах. Поняття і сутність культури. Діалектична єдність перервного і неперервного. Закон розвитку культури. Пізнавальна, прогностична, інформативна, інтегративна, світоглядна, комунікативна, регулятивна, ціннісно-орієнтаційна, освітньо-виховна функції культури.

Тема 3.2. Стародавня культура східних слов'ян.

Найдавніші археологічні культури на теренах України. Виникнення первісного мистецтва та його особливості. Трипільська культура та її роль в становленні української культури. Найдавніші протоміста Європи. Культури бронзового віку. Кіммерійці та скіфи на території України. Язичництво як світоглядна та культурна система. Стародавня культура східних слов'ян. Побут, звичаї, релігійні вірування. Основні етапи розвитку старослов'янської культури. Міфологія східнослов'янських племен. Мистецькі набутки слов'ян. Особливості писемності. Античні історики про слов'ян та їхню культуру.

Тема 3.3. Культура Київської Русі.

Становлення і розвиток державності. Розвиток міст. Прийняття християнства. Церква та її роль у культурному житті Київської Русі. Монастирі. Виникнення слов'янської писемності. Освіта. Кирило та Мефодій. Школи. Бібліотеки. Книжна справа. Найдавніші літописи. Культова та палацова архітектура. Софійський собор, Десятинна церква. Фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури. Пам'ятки літератури (“ Повчання дітям ” Володимира Мономаха, “ Слово о полку Ігоревім ”). Ткацтво, килимарство та вишивка. Соціальні світи Київської Русі. Вплив Київської Русі на розвиток культури сусідніх країн.

Тема 3.4. Культура Галицько-Волинського князівства та польсько-литовської доби.

Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Поширення освіти серед населення. Перші слов'янські книгодрукарі (Ш. Фіоль, Вукович, Ф. Скорина, С. Дропан). Іван Федоров — український першодрукар (“ Апостол ”, Острозька Біблія та ін.). Церковно-літературні твори. Пересопницьке Євангеліє. Короткий Київський літопис. Розвиток науки, видання букварів, граматик.

Модуль IV. Формування нової соціокультурної дійсності та її риси

Змістовий модуль 4. Українська культура XVI-XX ст.

Тема 4.1. Розвиток та самобутні риси української культури козацької доби.

Братства та братські школи. Образотворче мистецтво, архітектура, музика. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Народні думи, історичні пісні. Кобзарство. Розвиток театру і драматургії. Реформування церкви та освіти, поширення гуманістичних ідей Ренесансу. Діяльність митрополита Петра Могили. Українське бароко, його національна специфіка. Народні думи та пісні про визвольну війну.

Тема 4.2. Національна культура XVIII ст. Основні напрями української культурної творчості в XIX ст.

Просвітительські ідеї в культурі України. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. “ Історія русів ”. Поширення освіти, відкриття шкіл, народних училищ. Розвиток науки та філософської думки. Зв'язок народного та професійного

мистецтва. Формування української класичної літератури. Творчість І. Котляревського, Т. Шевченка. Роль Харківського та Київського 13 університетів. Кирило-Мефодіївське товариство. Діяльність М. Костомарова та П. Куліша. Внесок М. Лисенка в розвиток української музики.

Тема 4.3. Українська культурна парадигма ХХ ст.

Передумови розвитку культури і мистецтва. Створення Української Академії наук. М. Грушевський, його громадська і наукова діяльність. Література і театр у нових умовах мистецького життя. Видання журналів (“Музагет”, “Мистецтво”, “Шляхи мистецтва”), збірників та альманахів (“Троно”, “Буяння” та ін.). Створення мистецьких спілок: “Плуг” (С. Пилипенко, А. Головка, П. Панч та ін.), “Гарт” (В. Еллан-Блакитний, В. Сосюра, П. Тичина, М. Хвильовий та ін.) і груп: футуристів (“Нова генерація”), неокласиків (М. Зеров, М. Рильський, П. Филипович, М. Драй-Хмара та ін.), символістів (“Біла студія”), конструктивістів (“Авангард”), пролетарських письменників (ВАПЛІТЕ). Досягнення в театральному мистецтві та кіно (Леся Курбас, О. Довженко), театр “Березіль”, драматургія М. Куліша.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви модулів, змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Тема 1.1. Історія України та української культури, як наука. Українські землі в давнину.	10	4		6
Тема 1.2. Київська Русь. Литовсько-польська доба в українській історії (XIV - XVI ст.)	12	4		8
Тема 1.3. Рання історія українського козацтва.	10	4		6
Узагальнення. Тематичний контроль I модуля	2	2		
Разом – змістовий модуль 1	34	14		20
Тема 2.1 Україна в складі Російської та Австрійської імперій (XIX ст.)	8	2		6

Тема 2.2. Україна на початку ХХ ст. Українська національна демократична революція 1917-1920 рр.	12	4		8
Тема 2.3 Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920-1939 рр.). Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)	12	6		6
Тема 2.4 Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 1940-х – 1980-х рр.).	10	6		4
Узагальнення. Семестрова контрольна робота	2	2		
Разом – змістовий модуль 2	44	20		24
Тема 3.1. Поняття, сутність і функції культури. Культура і суспільство.	6	2		4
Тема 3.2. Стародавня культура східних слов'ян.	10	2		8
Тема 3.3. Культура Київської Русі.	10	4		6
Тема 3.4. Культура Галицько-Волинського князівства та польсько-литовської доби.	8	2		6
Узагальнення. Тематичний контроль III модуля	2	2		

Разом – змістовий модуль 3	36	12		24
Тема 4.1 Розвиток та самобутні риси української культури козацької доби.	10	4		6
Тема 4.2. Національна культура XVIII ст. Основні напрями української культурної творчості в XIX ст.	12	4		8
Тема 4.3. Українська культурна парадигма XX ст.	10	2		8
Узагальнення. Тематичний контроль IV модуля	2	2		
Диференційований залік	2	2		
Разом – змістовий модуль 4	36	14		22
Усього	150	60		90

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7. 1. Лекції

№ п/п	Назва теми	К-сть год.
1	Історія України та української культури як наука.	2
2	Українські землі в давнину.	2
3	Київська Русь.	2
4	Литовсько-польська доба в українській історії (XIV - XVI ст.)	2
5	Рання історія українського козацтва.	2
6	Військове мистецтво, реєстрове козацтво.	2
7	Узагальнення. Тематичний контроль I модуля	2
8	Україна в складі Російської та Австрійської імперій (XIX ст.)	2
9	Україна на початку XX ст.	2
10	Українська національна демократична революція 1917- 1920 рр.	2

11	Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920-1939 рр.).	2
12	Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)	2
13	Радянсько-німецька війна та Україна	2
14	Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга половина 1940-х – 1950-х рр.).	2
15	Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (друга пол. 1950-х – перша пол. 1980-х рр.).	2
16	Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (90-ті рр. ХХ - поч. ХХІ ст.)	2
17	Узагальнення. Семестрова контрольна робота	2
18	Поняття, сутність і функції культури. Культура і суспільство.	2
19	Стародавня культура східних слов'ян.	2
20	Культура Київської Русі: розвиток міст, прийняття християнства, церкви та монастирі.	2
21	Культура Київської Русі.	2
22	Культура Галицько-Волинського князівства та польсько-литовської доби.	2
23	Узагальнення. Тематичний контроль III модуля	2
24	Розвиток та самобутні риси української культури козацької доби.	2
25	Розвиток та самобутні риси української культури козацької доби: братства, образотворче мистецтво, архітектура, музика.	2
26	Національна культура XVIII ст.	2
27	Основні напрями української культурної творчості в XIX ст.	2
28	Українська культурна парадигма ХХ ст.	2
29	Узагальнення. Тематичний контроль IV модуля	2
30	Диференційований залік	2
	Разом	60

7.2. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми та завдання для самостійного опрацювання	К-сть год.
1	«Історія та культура України», як навчальна дисципліна в контексті сучасних цивілізаційних викликів	2
2	Первісні культури на теренах сучасної України.	2
3	Антична культура полісів Північного Причорномор'я	2
4	Київська Русь: передумови виникнення, теорії походження.	2
5	Київська Русь IX – XI ст..	2
6	Руські землі в період феодальної роздробленості	2
7	Галицько-Волинська держава	2
8	Українські землі середини XIV – першої половини XVI ст.	2

9	Литовсько-польська доба в українській історії (XIV-XVI ст.): експансія, Кревська та Люблінська унії.	2
10	Україна у складі Речі Посполитої	2
11	Виникнення українського козацтва	2
12	Селянсько-козацькі повстання в Україні кінця XVI ст. – I третини XVII ст.	2
13	Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького	2
14	Державний устрій України в другій половині XVII- першій половині XVIII ст	2
15	Період «Руїни»	2
16	Північна війна. І. Мазепа	2
17	Ліквідація Запорізької Січі	2
18	Поділи Речі - Посполитої	2
19	Україна у складі імперій	2
20	Культура України XIX ст.	2
21	Україна періоду відродження національної державності початку XX ст.	2
22	Радянська та Західна Україна у 20-х–30-х роках	2
23	Україна в роки Другої світової війни та повоєнних десятиліть	2
24	Відродження та утвердження Української державної незалежності	2
25	Філософський підхід до аналізу культури.	2
26	Культура і суспільство	2
27	Функції культури, їх сутність.	2
28	Особливості культурологічних концепцій українських вчених.	2
29	Історія культури давнього населення України	2
30	Основні джерела вивчення культури стародавніх слов'ян.	2
31	Трипільська культура	2
32	Культура княжої доби: закладання основ української культури	2
33	Перелік давньоруських пам'яток сакральної архітектури Києва, Чернігова та інших міст України.	2
34	Культурна спадщина Київської держави	2
35	Історія української культури XIII - XIV ст.	2
36	Літератури та освіта Галицько-Волинського князівства.	2
37	Архітектура, образотворче мистецтво і художні ремесла у Галицько-Волинському князівстві	2
38	Українська культура в боротьбі за самоствердження періоду втрати державності	2
39	Братства в Україні	2
40	Культура українського народу в часи Козаччини та Гетьманщини	2
41	Устрій та побут Запорізької Січі	2

42	Українська культура періоду національного відродження XIX – початку XX ст.	2
43	Українська культура в умовах випробувань XX ст. та сучасності	2
44	Російська агресія та Україна	2
45	Стан культури під час війни	2
	Разом	90

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle BNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Історія та культура України» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні та контрольні роботи.

Модульний контроль проводиться у формі тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам освіти у журнал академічної групи. Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачам вищої освіти здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача освіти в дискусії, якість конспекту, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є тести.

11.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою - «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівень	Оцінка	Вимоги до знань та вмінь
Незадовільний	2	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу розкрити суть питання, проте відповідає лише за допомогою викладача. Намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; робить спроби дати відповідь на репродуктивному рівні.
Задовільний	3	Здобувач володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу питання, здатний відтворити його на репродуктивному рівні; орієнтується у поняттях, визначеннях, може дати визначення понять, категорій (з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацьовуючи частину навчального матеріалу теми; намагається підкріпити відповідь прикладами, що є не досить вдалими; робить певні висновки, що не відзначаються логічністю й послідовністю.
Добрий	4	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом питання, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання, пов'язані з розумінням практичної реалізації матеріалу, що є сутністю відповіді; має сформовані навички здійснити останнє
Відмінний	5	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно наводить приклади, пов'язані з практичною реалізацією матеріалу, який складає сутність

		відповіді на питання; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; під час відповіді використовує знання суміжних дисциплін.
--	--	--

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.
2. Інформаційні стенди, малюнки, таблиці, схеми
3. Нормативно-правова документація.

Технічні засоби:

1. Ноутбук.
2. Телевізор.
3. Мультимедіа проектори в навчальних аудиторіях.
4. Комп'ютерний клас для проведення тестового контролю знань студентів.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Микола Лазарович. Ілюстрована історія та культура України: підручник. Тернопіль: Джура, 2022. - 616 с.
2. Микола Лазарович. Історія та культура України: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. - 731 с.
3. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання - Полтава: ПолтНТУ, 2015. - 274 с.
4. Міносян А.С. Історія та культура України. Короткий конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей та форм навчання – Х. : ХДУХТ, 2015. – 187с.
5. Дедурін Г.Г. Історія та культура України: навчальний посібник – Харків: ХНУВС, 2017. – 108 с.
6. Костилева С.О. Історія української культури: курс лекцій – Київ.: НТУУ «КПІ», 2010. - 317с.
7. Культурологія: теорія та історія культури : навч. посіб. Київ. : Центр навч. літератури, 2010. - 170 с.
8. Шейко В.М. Історія української культури: навч. посіб. Київ.: Кондор, 2010. - 360 с.

Додаткова література

1. Бойко О.Д. Історія України – К.: «Альма Матер», 2018
2. Виткалов В. Українська культура в добу глобалізації. Лекції. Київ: Вища шк., 2010. 463 с.
3. Закович М. М. Навчальний посібник Культурологія – К. «Знання» 2017
https://www.ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/zmist.htm

Інформаційні ресурси

1. Інститут історії України НАНУ <http://history.org.ua/uk/>
2. Моя Україна. Культура <http://movaukraina.io.ua/s108554/kultura>
3. Культура України. Електронна Бібліотека <http://elib.nplu.org/>
4. Культура. Міністерство культури України. Національне газетно-журнальне видавництво <http://cultua.media/>
5. Український інститут національної пам'яті www.memory.gov.ua/
6. Український світ // <https://www.facebook.com/UKRSVIT>
7. Енциклопедія українознавства // <http://diasporiana.org.ua>
8. Навчальні матеріали онлайн. Культурологія // <http://pidruchniki.com/kulturologiya/>
9. Історія української культури. Ізборник // <http://litopys.org.ua/istkult/ikult.htm>
10. Конспект лекцій з історії та культури України // <http://studies.in.ua/istorijata-kultura-ukrainy-lekcii.html>